

STICHTING RADIOGEMEENTE

PREKENSERIE JAARGANG 58 NR 12

Schriftlezing:

1 KONINGEN 3 : 16 - 28

“WIE VAN DE TWEE?”

DOOR KLAAS DE BOER

Gehouden op 12 mei 2013 in
de Petruskerk in Amsterdam

Lieve mensen, wie van de twee? Het gaat vanmorgen over twee moeders. Er staan in de Bijbel heel veel verhalen over moeders. Denk maar aan Maria, de moeder van Jezus, of aan Elizabeth, de moeder van Johannes de Doper. Of Rizpa, die bij koning David ervoor zorgde dat haar jongens begraven werden. Maar ook andere verhalen. Die twee moeders uit 2 Koningen, die tijdens een hongersnood hun kinderen opaten.

Afgelopen week heb ik over het eerste deel van 1 Koningen 3 gesproken. Salomo die wijsheid begeerde. En wat kreeg hij? Een hart met oren. Hij kan het meteen in praktijk brengen. Twee vrouwen komen bij hem. Ze komen bij hem met een heel lastig probleem. Twee vrouwen die niet zo goed bekend stonden: hoeren, publieke vrouwen. Ze woonden samen in een logement en één van de vrouwen had tijdens de slaap op haar kind gelegen. Zo'n kind moest lekker warm blijven en daarom hadden ze kleren die ze er omheen sloegen. Dan merkte je soms niet dat je op een kind ging liggen of op wat anders. Dat was hier ook gebeurd. En de moeder had het niet in beraad genomen, ze had het omgeruild. Haar dode voor het levende kind van die andere moeder. Volgens de Bijbel is er maar heel weinig leeftijdsverschil geweest, hooguit enkele dagen.

Je denkt: wat een verhaal... Je ziet die beide moeders staan. Wie van de twee? Allebei met hun eigen verhaal. De een zegt zus en de ander zegt zo. De een zegt: “Niet waar.” De ander zegt: “Wel waar.” De een zegt: “Nietes...” En de ander zegt: “Welles...” Het gaat hier niet meer om het kind, maar het gaat erom wie die ruzie wint. Je ziet die twee kijvende vrouwen en het probleem lijkt onoplosbaar. Twee verhalen... Maar welk verhaal moet je nu geloven? Soms is echt horen en luisteren onmogelijk. Dan wordt het weg geschreeuwd. Ook hier.

Dat heb je zelf soms ook. Je hebt twee verhalen en je beluistert ze en je denkt: wat moet ik daar nu mee? Ieder heeft zijn eigen verhaal en elk verhaal is aannemelijk. Echt horen is soms zo moeilijk. Welk verhaal moet je nu geloven? Soms kom je er niet uit.

Koning Salomo was niet geïnteresseerd in de biologische band. Dat was voor hem niet het beslissende. Hij zou misschien niet als wij ook een DNA-onderzoek hebben laten doen, want dat vond hij niet zo belangrijk. Hij vond het veel belangrijker wat er zich in het hart van die twee vrouwen afspeelde. Hij vond het niet belangrijk welke vrouw dat kind gebaard had. Maar hij vond wel belangrijk: welke vrouw kan nu zorgen voor dat ene, nog levende kind?

Die koning wist één ding zeker: beide vrouwen hebben allebei een kind gebaard en ze hebben negen maanden met hun kind in hun lichaam gelopen en het daarna ter wereld gebracht. Dan de vraag: wie van de twee geeft er wat om dit kind. Wie heeft er oog voor? Dat is het kritieke moment. Welke vrouw ontfermt zich over dit kind. Ten diepste gaat het dus om moederliefde. Ten diepste gaat het hier om moederinstinct. Dat heb je in de dierenwereld ook. Als een moeder van een dier doodgaat, zie je soms dat een andere moeder zich over dat dier ontfermt.

Dan hier. Ik vind het een heel angstig gebeuren. Die twee vrouwen en Salomo. En dan die opdracht: “Breng mij een zwaard!” Wat zal het angstig stil geworden zijn daar in die koningszaal. Wat gaat er gebeuren? Je ziet in gedachten die twee vrouwen. Je ziet in gedachten die omstanders en je hoort de opdracht: “Snij het kind door, voor beiden de helft.” In kinderbijbels zie je soms dat dat kind vastgehouden wordt en zo dat zwaard erboven...

Maar gelukkig, in de Bijbel komt het zwaard er niet aan te pas, want in vers 26 staat de echte moeder op. Dan wordt het echt... Moederdag. Niet omdat zij het bewijs leverde van biologische aard. Nee, haar moederlijk gevoel was opgewekt. Salomo hoort die ene vrouw, de echte moeder. Hij ziet het. Hij laat dat grote hart met die hele grote oren weer werken. Die vrouw wil het kind in leven laten. Dat is nu de ware moeder. “Geef het maar aan haar...” Die vrouw wilde liever dat haar kind bleef leven. Dat was nu echte liefde.

Er staat zelfs in de Bijbel, *“dat haar ingewanden in beroering raakten om haar zoon”*. Dat wordt wel vaker in de Bijbel genoemd, dat je ingewanden gaan spreken. Dat is ook de betekenis, dat God Zich ontfermt over mensen. Zo ontfermt zich deze vrouw over haar zoon. Zij kiest voor het leven. Zij kiest niet voor haar recht, al had ze dat. Zij kiest het beste voor haar kind. Het wordt daar in die koningszaal echt Moederdag.

In tegenstelling tot die ander. “Snij het maar door! Zet het zwaard er maar in!” En dán de beslissing van de koning. Zij, die goed is voor haar kind, zij, die liefde heeft voor haar kind, zij, die om haar kind geeft, dat is de moeder.

Daarom is het vandaag zo fijn om moeder eens een keer in het zonnetje te zetten, haar een pluimpje te geven, haar werk te waarderen. Maar meer nog - en dan ga je dat in een breder verband zien - moeder zijn, vader zijn, kind van je ouders zijn. Ik weet dat dat moeilijk is. Maar ik weet ook dat er heel veel moeders en vaders en kinderen proberen om een goede moeder, een goede vader en een goed kind te zijn.

Salomo luistert naar een hart vol liefde. En als liefde ontbreekt, is een samenleving van mensen onmogelijk. Als liefde ontbreekt, hebben mensen altijd ongelijk. Liefde, barmhartigheid, bewogenheid... De liefde zoekt zichzelf niet. Liefde kan het zwaard niet zien. Liefde stelt het zwaard boven onrecht. Liefde stelt ook leven boven onrecht.

Die wijze rechtspraak van Salomo kent iets heel verborgens. Die komt voort uit de wijsheid van God en het recht van God. Dat zie je in Jezus: Gods ontferming. Jezus, Gods liefde in levende lijve. Jezus, die Zichzelf opofferde, vol van liefde voor een mens. Jezus, die voor ons bewerkte dat wij God *Abba*, Vader, kunnen noemen. Een Vader die om je geeft.

Salomo is hier een hele wijze rechter. Hij straalt iets uit van die andere Rechter: Jezus Zelf. Dan gaat het niet om het gelijk of het ongelijk. Dan zie je geen interessante zaak, nee, dan zie je mensen. Salomo kijkt in de ogen van de moeder. En de Here Jezus Zelf kijkt in de ogen van u. Hij ziet vanmorgen misschien wel je angst. Hij hoort je roepen. Hij is een Redder van de armen. Hij hoort je hulpgeroep. En Hij hoort het hulpgeroep van die moeder die haar twee kinderen kwijt is, waarnaar gezocht wordt. Hij hoort het hulpgeroep van die moeder die haar kinderen kwijt is, want ze komen niet meer. Hij hoort het hulpgeroep van al die mensen die eenzaam zijn.

En dan? Dan de vraag: wie is nu de ware? Wie is nu de ware moeder? Wie is nu de ware vader? Wie is nu het ware kind? Wie is nu jouw ware broer of zuster? Wordt dat nu bepaald door bloedbanden of zit daar meer achter? En dan ontdekt je dat dat door Jezus anders wordt bepaald. Jezus zegt: "Je moet kiezen." Wie van de twee? Je moet niet voor jezelf kiezen, nee, je moet kiezen voor de ander. Echte liefde kijkt naar de ander. Je wordt pas echt mens als je Jezus volgt. Niet de banden van vlees en bloed maken ons tot vaders en moeders, broers en zussen. Nee, als je op Jezus gaat lijken.

Jezus stelt diezelfde vraag: "Wie is mijn broeder? Wie is mijn moeder? Wie zijn dat allemaal?" Hij geeft ook het antwoord. Hij zegt: "Weet je wie dat nu zijn? Die de wil van Mijn hemelse Vader doen." Dus het is niet praten, maar doen. Wie van de twee? Niet praten, dóen.

Doen is in de Bijbel een opdracht. Doen, dat kun je niet vinden in een stamboom, want families vliegen elkaar in de haren. Doen, dat is Jezus volgen in doen en laten. Doen, dat kun je dus ook, al heb je volgens de Burgerlijke Stand geen kinderen meer. Doen, dat kun je als broer en zus, al ben je het enige kind. Doen, dat doe je als broers en zussen in het Rijk van Jezus, Zijn gemeente. Doen, dat is kiezen tussen twee: tussen goed en kwaad, tussen wel en wee.

Dan de opdracht vanmorgen: wat kiest deze moeder nu? Zij kiest het wél voor haar kind. Al moest ze het afstaan, al moest ze alleen door het leven, zij had er oog voor, want de liefde overwint. En als je in liefde gaat, lieve mensen, ga je uitdelen. Dan ga je... dóen. Liefde is dus een werkwoord. Liefde betekent: bezig zijn. Liefde is misschien wel elk offer waard. Liefde is meer geven dan ontvangen. Liefde is uitdelen. Een groot mysterie.

En liefde aan de hoogste Macht
wordt op aarde en in de hemel
nimmer, nimmer tevergeefs gebracht.

Wie van de twee? Niet praten, maar doen. Niet kwaad willen, maar goed doen. Dan krijg je het zelfs dubbel terug. Amen.